

Geisslers Hofcomedianen

uvádějí

Molière / Petr Mašek

LAKOMEK

Nyní s nejnovější verzí Mollérova Lakomece přichází mladá herecká skupina Geisslers Hofcomedianen z Kuksu. Tento soubor se již několik let věnuje inscenování zapomenutých, nově objevených, ale i klasických barokních textů. U nás dlouho opomíjenou efektní barokní kulturu chápou jako velmi inspirující a opět aktuální. Rozhodně k baroku nepřistupují pietně a nesnaží se ho rekonstruovat, ale vytvořit z barokní předlohy současnou a hlavně zábavnou a něco sdělující divadlo. Geisslers Hofcomedianen obdrželi za svoje inscenace již řadu ocenění na nejrůznějších festivalech nejen v Čechách, ale i v zahraničí (Rakousko, Itálie, Maďarsko, Polsko). Ve svojí nejnovější inscenaci se rozhodli pro snad neklasičtější a neznámější ze všech komediálních textů té doby – Lakomec. A ani tentokrát nešlo o pouhou rekonstrukci, ale mezi původní Moliérovou komediální inspirací přidal ještě inspiraci další, kterou Molière ještě nemohl znát – grotesku a muzikál! Žánry, které rozvinulo až 20. století. Proto se tedy Lakomec od Geisslers Hofcomedianen odehrává v době, kdy byla groteska (zejména filmová) na vrcholu a všude kraloval swing a organizovaný zločin! Moliérovův Lakomec žije totiž v každé době – jen přestává být tolik osamocenený!

„Nechť se (herci) zmocňují po nás mých her, nechť je obrazejí jako kalhoty, aby je mohli uvést na scénu, a hledí z oné zábavnosti, kterou v nich obecnostvo sledová, o z toho štěstí, kterému se těším, ... těžit! ... Mne bude jen blažit, že jim pomáhám obhájovat živobytí, když se spokojí lím, čeho jim máhu ve vši slusnosti dopřát... Já jím svoje dílo, svoji tvář, svoje posunky, tón svého hlasu i způsoby svého přednesu milerád přenechám; nechť si s tím vím dělají a nechť si o tom povídají, co je jim líbo, jestliže z toho mohou mít nějaký užitek. Nic proti tomu nenamítám a budu šťasten, když to bude s to jejich obecnostvo pobavit.“

Molière: Versailleská improvizace

Bruno Frey: Co nás činí šťastnými?

V posledních letech zažívá ekonomie štěstí hotový triumf. Toto nové ekonomické odvětví se těší velkému zájmu jak ve vědě, tak i v řadách široké veřejnosti. Ekonomie štěstí potvrdila dosavadní znalosti, ale přinesla i nové překvapující výsledky. Dosud se nedalo jednoznačně říci, zda nás peníze činí šťastnými. Mnozí lidé považují za samozřejmé, že vyšší finanční příjem zvyšuje individuální prospěch (nebo přímo životní spokojenost). Jiní jsou plně přesvědčeni, že štěstí nijak nesoúvisí s materiálním blahobytem, ale že vychází z nitra každého člověka.

Pečlivé empirické testy s mnoha tisíci lidmi ukazují, že peníze skutečně činí člověka šťastným. Osoby s vyššími příjmy prokazují v průměru vyšší životní spokojenost, než osoby s příjmy nižšími. To samé platí i při srovnání jednotlivých států. Obyvatelé bohatých zemí jsou průměrně šťastnější než ti, kteří žijí v chudých zemích. Nutno podotknout, že vyšší příjem zvyšuje životní spokojenost hlavně u lidí s horším hospodářským postavením. Pokud je dosaženo středního příjmu, těžko se ještě se zvýšením příjmu zvýší životní štěstí. Mnohem důležitější roli však hraje zvyk. Lidé se zprvu radují z vyšších příjmů, ale v poměrně krátké době považují svůj nově nabytý stav za samozřejmost. Životní spokojenost se tak po čase i za stejných podmínek začne vytrácet. Podobný efekt vyvolává i sociální srovnání. Lidé mají tendenci se poměřovat s ostatními. Pokud nastane zvýšení příjmu u všech, zvýšení životní spokojenosti jednotlivců se nedostaví.

z Frankfurter allgemeine Zeitung ze dne 28.9.2009 přeložila Vendula Stíchová

**Lakomec!
Lakomec?!
Lakomec?
(L'Avare)**

„retro-byznysová muzikálová komedie“

Podle klasické komedie z roku 1668 o pěti jednáních od Moliéra upravil: Petr Hašek s využitím překladu Jaroslava Vrchlického a Vladimíra Mikeše

Dramaturgie: Otakar Faifr
Scéna: Geisslers Hofcomoeidianten
Kostýmy: Kristýna Šrolová a Hana Stehliková
Produkce: LAK Produkce – Ladislav Krapek, Blanka Vávrová
Hudební aranžmá a korepetice: Zdeněk Dočekal
Režie: Petr Hašek

Hrají:
 Harpagon – Václav Chalupa · Kleant – Martin Bohadlo · Elisa – Kateřina Bohadlová
 Frosina – Vendula Štichová · Valérie – Kristýna Matějová · Mariana – Blanka Vávrová

Premiéra: 28.3. 2010 v Žižkovském divadle Járy Cimrmana

Inscenace vznikla díky:
 Stanislavu Bohadlovi a festivalu Theatrum Kuks, Otakarovi Faifrovi a Městským divadlům pražským

Díky:
 Milanu Farkašovi a Pekařství Bohemia za Geisslers auto, Daně a Lubošovi Fidlerovým za návrh plakátu, Dádovi a Jiřímu Němečkovi, Suzanne Pastor za fotografie a za grafické zpracování programu Lukášovi Rouskovi.

Délka představení: 75min bez přestávky
 Kontakt: Ladislav Krapek, Petr Hašek

www.geisslers.cz, www.lakprodukce.cz

„Moliérovo divadlo (son monde comique, podle formulace René Braye) je charakteristické svým ustavičným zájmem o mezilidskou komunikaci, o to, jak se lidé chovají při vzájemném setkávání, co jejich komunikaci brání a hlavně co ji deformuje. Snad právě proto v širokých souvislostech, které se při zamýšlení nad jeho často tak komplikovanými komedii rozvíjejí, se Moliére zdá dnes být současnější než jeho alžbětinský kolega.“

Jan P. Kučera: Molière – moralista a posměváček, Paseka 2006

Molière, vlastním jménem Jean-Baptiste Poquelin, (15. ledna 1622 – 16. února 1673) byl francouzský herec, režisér a zejména jeden z největších komediálních dramatiků všech dob. Přes nevlíci otce (vážený královský čalovník) odešel v mládí k divadlu. Začínal jako herec v kočovné společnosti, později se stal ředitelem vlastního kočovného souboru, se kterým cestoval třináct let po francouzském venkově. Poté, co se proslavil, účinkoval na královském dvoře Ludvíka XIV., kde často spolupracoval s hudebním skladatelem Jeanem-Baptistem Lullym. Molière se téměř až do své smrti těšil panovnickově přízni, ačkoliv některé Moliérové premiéry vyvolaly nebývalé skandály. Jeho díla byla v tehdejší době velmi odvážná zejména v kritice společenských poměrů své doby. V satirických veselohrách zesměšňoval pokrytectví, šlechtu a její snobskou morálku a v neposlední řadě v 18. století zatracovanou církev. Tvořil i typově barvitě škále veseloher, od lidové frašky po propracovanou charakterovou zápletku. Problematika Moliérova díla je velmi rozsáhlá (lakota, pokrytectví, zlístnost, cynismus, postavení žen ve společnosti atd.). Těžce nemocný a vyčerpaný Molière měl velkolepou smrt, když zemřel takřka přímo na jevišti, při třetí repríze svého Zdravého nemocného. Mezi jeho komedie patří např.: Směšné preciózky, Tartuffe, Misanthrop, Don Juan, Amfitryon, Měšťák šlechticem, Skapinova šibalství a Lakomec.

Slavný Lakomec patří k pilířům světové komedie a dramatiky vůbec. Lakomec byl poprvé uveden 9. září 1668 v Palais-Royal a od té doby pak nesčetněkrát v mnoha inscenacích, úpravách a provedeních až do současnosti. Harpagonova úzkostná láska k penězům nepřestává bavit a podněcovat další a další divadelní tvůrce. Ale ani v 17. století nepřišel Molière s ničím novým. Jako zkušený divadelník vycházel a inspiroval se předcházející komediální tradicí započatou již v antice. V textu Lakomce se tak stýkají ty nejlepší komediální principy známé v Moliérově době. Předlohou pro samotný příběh byla s největší pravděpodobností Komedie o hrnci (Aulularia) nejznámějšího římského komediálního dramatika a zakladatele italské komedie Plauta. Od Plauta si Molière vypůjčil řadu motivů – zejména hlavního hrdinu lakomce a jeho slavný monolog. Lakomce pak nazval Harpagonem, což byla nadávka, kterou byli označováni hamižní páni. Římská antická komedie však není jediným inspiračním zdrojem. Dalším neméně významným je ve své době v Paříži velmi populární italská komedie dell'arte. Tato z části improvizovaná komedie se hrála s maskami a s ustálenými typy postav (Dottore, Capitano, Harlekýn...), jejichž charakter diváci znali a mohli se tak bavit jejich vtipnými pohybovými i slovními gagy. V současnosti se již nedá dokázat, zda si Molière vypůjčil gagy do svého Lakomce z komedie dell'arte, a nebo to bylo naopak. Každopádně Molière svým textem (nejen Lakomce) dobovému divákovi nabídl to nejlepší z komiky své doby a slavil úspěchy nejen u obyčejných diváků, ale dokonce i u francouzského krále Ludvíka XIV.

„Skutečnost, že Boileau (významný francouzský literární teoretik 17. století) zaujal k Lakomci kladný postoj, je vlastně podivná. Nevadila mu ani próza, ani Moliérova dramaturgická lehkomyšlnost při stavbě zápletky a ani její rozřešení v patém dějství, které je povrchní a dokonce je lze označit za překvapivě neobratné. Ovšem odbyvání zápletek je nápadné téměř na všech Moliérových hrách, takže nelze pochybovat, že dramatik je odbyval zcela vědomě a nevadilo mu to. Molière při koncipování komedie zápletku evidentně považoval za vedlejší věc, za jakousi kostru potřebnou jen k tomu, aby na ni mohl zavěsit sled scén. O to víc se soustředil na „gesta“ (podle Bergsonova termínu), čili na chování, pohyby, mimiku a slova, „jimiž se duševní stav projevuje bez cíle, bez užítku, působený jen jakýmsi vnitřním svbéním“. Úkolem jednotlivých scén v komedii charakterů je ze všech stran, ve styku s nejrůznějšími lidmi, a tedy v zrcadle vielijských situací zobrazovat sledovaný charakter. Lakomec, obdobně jako Misanthrop nebo Don Juan, je vypracován právě lakovným postupem, o nějaké dramatické stavbě v aristotelském smyslu téměř nemůže být řeči, jeho děj nelze takřka ani vyprávět. Kupodivu „doboému zákonodárci“ Boileauovi, vyznačující tři dramatických jednot, to pranic nevadilo, zřejmě pochopil, o co Moliérovi v jeho umění jde.“

Jan P. Kučera: Molière – moralista a posměváček, Paseka 2006

Blanka Vávrová

Kateřina Bohadlová

Vendula Štichová

Kristýna Matějová

Martin Bohadlo